

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบหนึ่งกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในบุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 2002) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ทำการศึกษาระหว่างวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2549 ถึง 23 มิถุนายน พ.ศ.2549 กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 38 คน โดยก่อนได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการตรวจระดับไขมันในเลือด คือ โคลเลสเตอรอล แอลดีแอลโคเลสเตอรอล เอชดีแอลโคเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ และทำแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งโปรแกรมที่ให้นั้นจะเน้นการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้านโภชนาการ ด้านการออกกำลังกายและการออกกำลังกาย และด้านการจัดการกับความเครียด และทำการติดตามตรวจวัดระดับไขมันในเลือดและทำแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อได้รับโปรแกรมครบ 4 สัปดาห์ และ 8 สัปดาห์ ทำการเปรียบเทียบภายในกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และแบบบันทึกระดับไขมันวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ และ 8 สัปดาห์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบทางเดียว (One-Way ANOVA และ Kruskal-Wallis Test) กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่า

1) ภายหลังจากได้รับโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ บุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ มีค่าคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพและด้านการออกกำลังกาย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอีก 4 ด้าน คือ ด้านโภชนาการ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณ และด้านการจัดการกับความเครียด ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2) ภายหลังจากได้รับโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ พบว่าบุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ มีระดับโคเลสเตอรอล และระดับแอลดีแอลโคเลสเตอรอล ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับเอชดีแอลโคเลสเตอรอล และระดับไตรกลีเซอไรด์ ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า โปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับบุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ สามารถทำให้บุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ มีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ทำให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้นได้ ดังนั้น โปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพสำหรับบุคลากรที่มีภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ โดยการนำรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์มาใช้ในการศึกษานี้ มีประโยชน์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลและการวิจัยครั้งต่อไป

The purpose of this quasi-experimental research was to determine the effect of health promotion program on health-promoting behaviors among staff with dyslipidemia, Sappasitthiprasong Hospital, Ubon Ratchathani Province. The conceptual model used in this study was Pender's Health Promotion Model. The study period started from April 24, 2006 to June,23 2006 and 38 subjects with dyslipidemia participated in this study. The research instruments were demographic data form, the health-promoting life style profile II (HPLP II), and lipid profile record sheet. SPSS/FW statistical software was used to analyze data. Demographic characteristics were presented in term of percentage, mean, and standard deviation. Comparative studies of scores on health-promoting behaviors and lipid profile level before and after intervention were calculated using the One-Way ANOVA and Kruskal-Wallis test.

The results revealed that :

- 1) after receiving health promotion program subjects' health-promoting behaviors in overall and in dimation of health responsibility and physical activity were significantly increased at the level of .05
- 2) after receiving health promotion program subjects' lipid profiles (Cholesterol and LDL-Cholesterol) were significantly decreased at the level of .05

The results of this study indicated that the health promotion program could improve the health-promoting behaviors and lipid profile among staffs with dyslipidemia. Therefore the health promotion program in this study could apply both for nursing practice and for further research.